

Koka grīdu atjaunošana

Koks būvniecībā un interjerā ir gadsimtos pārbaudīta un stabila vērtība. Uz īsu brīdi apzīlbuši no sintētisko materiālu valdzinājuma, tomēr aizvien vairāk atgriezami pie vecajām vērtībām un cenšamies tās glābt un saglabāt. Koka grīdas - tikai pēc civilizācijas un grūžu kārtas noņemšanas spējām saskatīt to dvēseli un raksturu. Taču reizēm vēlme atjaunot un saglabāt atduras pret jautājumu - vai vēl vispār ir kas glābjams, un kā to darīt? Vairākumā gadījumu koka grīdas ir iespējams atjaunot, vienīgi jāzina, ar kādiem paņēmieniem to darīt un kā iegūto rezultātu saglabāt maksimāli ilgi.

Sarmīte Grīnblate

Bojājumu novērtējums un grīdas sagatavošana atjaunošanai

Pārveidojot un atjaunojot mājokli, visai apdomīgi būtu jāizturas pret grīdas mainīšanu. Iespējams, ka bojājumi nebūt nav tik lieli, kā liekas. Katrā ziņā pāris iztrupējušu dēļu vai citādi iebojāts segums vēl nav iemesls mainīt visu grīdu. Protams, vispirms vajadzētu konsultēties ar speciālistu, kas konstatētu bojājuma veidu un restaurācijas metodes.

Lielākās problēmas sagādā grīdas māju pirmajos stāvos, ja nav

nodrošināta pienācīga ventilācija vai pagrabs ir stipri mitrs. Arī pie jūras, kur mājas būvētas uz izkarsētu smilšu slāņa, tas nespēj uzsūkt mitrumu, un tāpēc rodas grīdas bojājumi. Visbiežāk grīda bojājas vietās, kur tā ir pakļauta ilgstošai mitruma iedarbībai, - ap ūdensvadiem, kanalizācijas caurulēm, tualetēs, vannasistabās, virtuvē. Tā varētu tikt bojāta arī pie krāsnīm, kamīniem. Šādā gadījumā speciālisti iesaka izņemt tikai bojāto vietu un nomainīt to ar piemērotiem materiāliem. Visatbilstošākie, protams, būtu veci dēļi, kas izņemti no kādas citas būves. Vecs koks nepavisam nenozī-

mē - nederīgs. Derēs pat ķīmju izroboti dēļi, ja vien tie nav tā bojāti, ka vairs nespēj pildīt funkciju. Ķīmju no grīdas iespējams izdzīt ar vecumveco un pārbaudīto metodi - terpentīnu.

Restaurācijas projektu vadītājs Māris Lidaka uzskata, ka sīki defekti ir pat vēlami, jo tieši tie dod savdabīgumu un raksturu grīdai un mājoklim kopumā. Ir gadījumi, kad vecās ēkās ir izliekušās, sašķiebušās grīdas. Lai saglabātu to unikalitāti, grīdas atstāj neiztaisnotas, piemēro vienīgi mēbeļu līmeni. Tā gan netiek uzskatīta par absolūtu prasību, visu nosaka pasūtītāja, mājokļa ie-

mitnieka vēlmes un priekšstati, kādai būtu jāizskatās grīdai.

Bieži vien grīdas bojājumu veids un apjoms atklājas tikai grīdas pirmsapstrādes laikā, kad noņemta krāsa, neturumi un kļūst redzams viss, ko slēpis «kultūrlānis». Pirms gadiem pieciem gandrīz vai vienīgā grīdas notīrīšanas un krāsas noņemšanas metode bija karsēšana ar fēnu vai apstrāde ar ķīmiju, bet tagad lieto arī slīpēšanu ar smilšpapīru. Apstrādi ar ķīmiskiem šķīdinātājiem speciālisti gan neiesaka, jo šķīdinātājs iesūcas koka porās. Tas var sarežģīt turpmāko grīdas impregnēšanu un apstrādi.